

Theoretische Kust Navigatie 2015-2016

Exameneisen

Certificaat Theoretische Kust Navigatie en het Klein Vaarbewijs

Opzet examens

Inschrijfprocedure

Aanbevolen lesmateriaal

Mondelinge cursussen

Online cursussen

Schriftelijke cursussen

Watersportverbond-erkende docenten

Vervolgopleidingen: theorie en praktijk

Examen Reisvoorbereiding, Routing en Planning

 watersportverbond

Postbus 2658

3430 GB Nieuwegein

T (030) 751 37 00

F (030) 751 37 01

examens@watersportverbond.nl

www.watersporters.nl

Bezoekadres: Wattbaan 31-49, Nieuwegein

Deze informatie is met de grootste zorg samengesteld. Eventueel voorkomende fouten en/of vergissingen binden het Watersportverbond niet.

Het Watersportverbond behoudt zich het recht voor wijzigingen aan te brengen in het programma, als daartoe naar zijn mening gegronde redenen bestaan.

Nieuwegein, 1 augustus 2015

Redactie, samenstelling en productie: Watersportverbond

Inhoud

	Pagina
Exameneisen	3
- Certificaat Theoretische Kust Navigatie en het Klein Vaarbewijs	
- Opzet examens	
Inschrijfprocedure	8
Aanbevolen lesmateriaal	9
Mondelinge cursussen	10
Schriftelijke cursussen	14
Online cursussen	14
Watersportverbond-erkende docenten	15
Vervolgopleidingen: theorie en praktijk	16
Examen Reisvoorbereiding, Routing en Planning	17

CWO-logo

Bij een aantal cursuslocaties staat een CWO-logo. Dit houdt in dat deze locaties zijn aangesloten bij de CWO (Commissie Watersport Opleidingen) en met het CWO-diplomasysteem werken op het gebied van Kajuitjacht- en Zeezeilen. Voor meer informatie over opleidingslocaties en diploma's van de CWO kunt u terecht bij het CWO-secretariaat:

't Breukeleveensemeentje 4
1231 LM Loosdrecht
Tel : (085) 401 59 66
info@cwo.nl
www.cwo.nl

EXAMENREGLEMENT & -EISEN THEORETISCHE KUSTNAVIGATIE

1. Certificaat Theoretische Kustnavigatie

1.1 Het certificaat Theoretische Kustnavigatie (TKN)

Het TKN-certificaat is een door de overheid erkend Nederlands getuigschrift dat verklaart dat de houder zich theoretisch heeft bekwaamd in het navigeren op Europese kustwateren, dat tevens recht geeft op het ICC Coastal waters en op vrijstellingen van een groot deel van de examenstof van Klein Vaarbewijs (KVb) 1 en 2.

1.2 Officiële erkenningen van het TKN-certificaat (ter verkrijging van KVb en/of ICC)

1.2.1 International Certificate of Competence (ICC) voor bezitters TKN *

Houders van door het Watersportverbond afgegeven TKN-certificaten kunnen het ICC voor 'Coastal waters' aanvragen.

1.2.2 Status TKN in andere systemen

- TKN is een verplicht onderdeel van het CWO-diploma Zeezeilen III.
- Zowel het certificaat Theoretische Kustnavigatie als de CWO-diploma's worden veelal, ook in het buitenland, gezien als een bewijs van vaarbekwaamheid op kustwateren.

2. Opzet en puntentelling van het examen

Algemeen.

De examens Theoretische Kustnavigatie worden in principe tweemaal per jaar afgenomen. Eenmaal na afloop van het winter/voorjaarseizoen (april) en eenmaal na afloop van de zomer/najaar (november/december).

2.1 Het volledig examen

Het volledige examen TKN duurt maximaal 2½ uur en bestaat uit twee gedeelten, A en B:

2.1.1 Deel A

Deel A bestaat uit vragen waarvoor 60 punten te behalen zijn. Om voor dit deel een voldoende te behalen, moet de kandidaat tenminste 33 punten hebben. Het bestaat uit de onderdelen 1 (betonning en bebakening), 2 (kaarten en boekwerken), 3 (getijden) en 4 (kaartpassen) van de exameneisen voor het certificaat TKN.

2.1.2 Deel B

Deel B bestaat uit vragen waarvoor 40 punten behaald kunnen worden. Om voor dit deel een voldoende te behalen, moet de kandidaat tenminste 22 punten hebben. Het bestaat uit de onderdelen 5 (wetten, regelgeving en communicatie), 6 (navigatie-instrumenten en -systemen) en 7 (meteorologie) en 8 (communicatie) van deze exameneisen.

2.1.3 Criteria om te slagen

Een kandidaat is geslaagd als hij voor deel A en voor deel B een voldoende aantal punten heeft behaald. Een kandidaat is gezakt als hij voor beide delen onvoldoende punten heeft behaald. Een kandidaat krijgt de mogelijkheid voor een herexamen als hij op één van de twee onderdelen onvoldoende punten heeft behaald, maar in totaal tenminste 50 punten heeft.

2.1.4 Herexamen

Het herexamen is éénmalig en alleen van toepassing indien een volledig TKN-examen werd afgelegd. Het dient binnen 14 maanden na de examendatum te zijn afgelegd. Een herexamen deel A duurt 2 uur en herexamen deel B duurt 1 uur. Komt een kandidaat in aanmerking voor een herexamen dan krijgt hij bij de uitslag bericht over de inschrijfprocedure voor het herexamen.

2.2 Verandering opzet en exameneisen

Het Watersportverbond behoudt zich het recht voor de eisen en opzet van de examens te wijzigen. Wijzigingen zullen in voorkomende gevallen minimaal 12 weken voor het in werking treden bekend gemaakt worden via de website van het Watersportverbond.

Echter, wijzigingen in wetten en regelgeving en de gevolgen daarvan, die meer dan 16 weken vóór de examendatum van kracht worden, kunnen worden meegenomen in de examenvragen, zonder dat de examencommissie hierover hoeft te berichten.

3. Omschrijving exameneisen

3.1 Status van de exameneisen en studiematerialen

De exameneisen zijn het enige uitgangspunt voor de samenstelling van de examenvragen. De studiematerialen kunnen bijv. door verlies van actualiteit en eigen interpretatie van de schrijver c.q. uitgever soms kleine hiaten vertonen. De examencommissie aanvaardt daarvoor geen enkele aansprakelijkheid. Een aanbeveling van het Watersportverbond wil zeggen dat het betreffende lesmateriaal in voldoende mate de examenstof van het TKN-examen benadert en geschikt is om de examenstof te bestuderen met een behoorlijke kans om te slagen. De verantwoordelijkheid over de inhoud blijft echter volledig bij de schrijver(s) c.q. de uitgever.

3.2 Omschrijving kennisniveaus

Voor het vaststellen van de exameneisen voor het certificaat Theoretische Kustnavigatie zijn gradaties aangehouden met betrekking tot het kennis- (c.q. bedrevenheids-)niveau dat de kandidaten moeten hebben van de in de exameneisen genoemde lesstof. Deze gradaties zijn: grondige kennis (bedrevenheid), goede kennis (bedrevenheid) en kennis (bedrevenheid).

3.2.1 Grondige kennis

Onder grondige kennis wordt verstaan dat het onderwerp in zijn geheel begrepen en beheerst wordt, d.w.z. dat het te allen tijde als parate kennis kan worden toegepast zonder de hulp van op schrift gestelde gegevens.

3.2.2 Goede kennis

Onder goede kennis wordt verstaan dat het onderwerp in zijn geheel begrepen wordt en dat ten tijde van het toepassen van die kennis eventueel gebruik gemaakt wordt van op schrift gestelde gegevens.

3.2.3 Kennis

Onder kennis wordt verstaan dat het onderwerp of een deel daarvan als geheel wordt begrepen. De onderdelen worden belangrijk geacht, doch niet meer dan voor de uitleg van het geheel noodzakelijk is. Ten tijde van de toepassing van de kennis ervan zullen op schrift gestelde gegevens moeten worden benut. Met betrekking tot deze stof kan worden gesteld dat deze hooguit zijdelings betrokken wordt bij de andere examenvragen en verder alleen in zeer eenvoudige meerkeuze vraagstukken ter sprake zal komen.

3.3 Gebruik materialen tijdens het examen

Gebruik van boekwerken en rekenmachines is tijdens het examen niet toegestaan. De zeekaarten en andere gegevens, behorend bij het examen en kladpapier worden verzorgd door het Watersportverbond. De kandidaat dient zelf een pen, zacht potlood, vlakgom, passer en koers- of parallelliniaal c.q. plotter mee te nemen.

3.4 Uitwerking exameneisen

3.4.1 Betonning en Bebakening

Goede kennis van het IALA-systeem A.

De exameneisen voor het onderdeel 'Betonning en Bebakening' zijn:

- het aan de hand van vorm, topteken, kleur en lichtkarakter kunnen identificeren van boeien en bakens van het IALA-systeem A die in de zeekaarten voorkomen en hun betekenis kennen.
- Het bekend zijn met het gebruik van virtuele betonning m.b.v. AIS.

3.4.2 Kaarten en boekwerken

Het kunnen werken met de meest voorkomende zeekaarten en nautische boekwerken.

De exameneisen voor het onderdeel 'kaarten en boekwerken' zijn:

- goede kennis van de eigenschappen van de wassende kaart.
- grondige kennis van de gebruikte herleidingsvlakken, afkortingen en tekens, schaal en indeling van een zeekaart.
- grondige kennis van het gebruik van zeekaarten en zeemansgidsen (pilots), lichtenlijsten, getijtafels en stroomatlassen, daaronder ook begrepen nautische almanakken.
- kennis van de wijze waarop verbeteringen van zeekaarten en boekwerken worden gepubliceerd en het kunnen aanbrengen van deze wijzigingen.

3.4.3 De getijden

De horizontale en verticale getijbeweging.

De exameneisen voor het onderdeel 'de getijden' zijn:

- goede kennis van de gebruikte termen: hoog water, laag water, vloed, eb, rijzing, verval, reductievlak, middenstandsvlak, NAP, LAT, doortij, springtij en gemiddeld tij.
- goede kennis van het dubbeldaags zons-/maansgetij zoals dit voorkomt in de West-Europese wateren.
- grondige kennis van het verband tussen de schijngestalte van de maan en spring- en doortij.
- goede kennis van de invloed van luchtdruk, de wind en debiet van rivieren op getijhoogte en stroomsterkte.
- het kunnen interpreteren van de getijdengegevens in de Nederlandse getijtafel HP 33 met haar digitale equivalent HP33D(NL tides), British Admiralty Tide Table (ATT) Part 1 (NP201) en de zeekaart.
- het opzoeken, berekenen en toepassen van stroom.
- het berekenen van de waterdiepte, met inbegrip van het gebruik van de daarvoor bestemde tabellen, grafieken en interpolatie.

3.4.4 Kaartpassen

Het werken in de zeekaart.

De exameneisen voor het onderdeel 'kaartpassen' zijn:

- Kennis van Electronic Navigational Charts en Raster Navigational Charts, ECS en ECDIS.
- Grondige kennis hebben van:
  - het in de kaart kunnen werken met de coördinaten breedte en lengte.
  - het bepalen van richtingen en afstanden.
  - het herleiden van koersen.
  - de richting van het schip kunnen bepalen onder invloed van wind en stroom.
  - de richting van het schip kunnen corrigeren voor wind en stroom.
  - het bijhouden van de positie door middel van de grondkoers en grondvaart (DR-positie).
  - het bijhouden van de meest waarschijnlijke standplaats met behulp van het kompas en andere instrumenten, zoals genoemd in punt 3.4.6.

3.4.5 Wetten en regelgeving

Kennis van de in de Scheepvaartverkeerswet van toepassing verklaarde regelgeving.

De exameneisen voor het onderdeel wetten en regelgeving zijn:

- Internationale Bepalingen ter Voorkoming van Aanvaringen op Zee
  - grondige kennis van voorschrift 2.
  - grondige kennis van voorschrift 3 en de lichten, dagmerken en geluidseinen die getoond, gevoerd of gegeven dienen te worden door schepen kleiner dan 20 meter.
  - grondige kennis van de lichten, dagmerken en geluidseinen, zoals die door andere schepen worden gevoerd of gegeven.
  - grondige kennis van de voorschriften betreffende het uitwijken en de gedragsregels van de voorschriften 4 t/m 19.
  - grondige kennis van de voorschriften betreffende het uitwijken en de gedragsregels in nauwe vaarwaters en verkeersscheidingsstelsels.
  - goede kennis van de uitrustings-eisen die gesteld worden aan schepen kleiner dan 20 meter, met betrekking tot lichten, dagmerken en middelen voor geluidseinen, zoals omschreven in aanhangsel 1 en 3.
  - grondige kennis van de noodseinen, zoals omschreven in aanhangsel 4.
- Scheepvaartreglement Territoriale Zee
  - grondige kennis van de voor recreatievaart van belang zijnde bepalingen in het Scheepvaartreglement Territoriale Zee:
    - Artikelen 2c, 5, 9, 10, 15 en 16, en bijlage 2.
  - goede kennis van art 6.
  - kennis van artikelen 1, 2d en bijlage 1.
- Scheepvaartreglement Westerschelde 1990 (SRW) **)
  - kennis van de voor recreatievaart van belang zijnde bepalingen in het Scheepvaartreglement Westerschelde.
  - kennis van Algemeen Toepassingsgebied:
    - artikel 1 Definities
    - artikel 2 lid 1 a t/m g.1, i, l, m en n
    - artikel 2 lid 2 b t/m f, j, k, l en m
  - goede kennis van Voorschriften betreffende uitwijken:
    - artikel 3, 4, 6 lid 2, 4 en 7, 7 lid 2, 9 lid 1 t/m 6 1 10, 11, 13, 16, 17, 18 onder g en artikel 19 lid 1, 2 en 4

- goede kennis van tekens, lichten en dagmerken:
    - artikel 23 lid 1, 24 lid 1, 2 en 5, 25, 26, 27 lid 1 en 2, 28, 30 lid 1 en 3a en artikel 31 lid 1 t/m 4
  - kennis van geluids- en lichtseinen:
    - artikel 35 lid 1 en 2a en artikel 37
  - goede kennis van Bepalingen voor kleine vaartuigen:
    - artikel 40, 41 en artikel 42
  - goede kennis van Bijzondere bepalingen voor het redegebied:
    - artikel 43 lid 2, 45 lid 1 en 2, 46 en artikel 47 lid 1
  - goede kennis van Diverse en slotbepalingen:
    - artikel 50, 50c, 54 lid 1 en artikel 55
- d. Scheepvaartreglement Eemsmonding (SRE) **)
- kennis van het bestaan van voor recreatievaart van belang zijnde bepalingen in het Scheepvaartreglement Eemsmonding:
    - artikel 1 lid 4 SRE.

3.4.6 Navigatie-instrumenten en -systemen

De exameneisen voor het onderdeel 'Navigatie-instrumenten en -systemen' zijn: grondige kennis van de bruikbaarheid en de beperkingen van het magnetisch kompas, peiltoestellen, de log, dieptemeter en de GPS.

- a. Het magnetisch kompas
- het gebruik van het kompas voor het vastleggen van de referentierichting voor koersen en peilingen.
  - de begrippen variatie, deviatie en miswijzing.
  - het gebruik van de stuurtafel.
  - het bepalen van de kompasfout.
  - het herleiden van koersen en peilingen.
  - plaats van het kompas en de noodzaak van compenseren.
  - de invloed van helling op de deviatie.
- b. De log
- het gebruik van de log voor het meten van de snelheid en/of de afgelegde weg door het water.
  - de beoordeling van de waarde van de gemeten grootte.
  - de invloed van de omgeving op de aanwijzing van de log.
- c. De dieptemeter
- het doel van de dieptemeter als navigatie-instrument.
  - de beoordeling van de waarde van de gemeten grootte.
  - de invloed van helling op de gemeten grootte.
- d. De GPS
- de bruikbaarheid en de beperkingen van het elektronisch plaatsbepalingssysteem GPS (Global Positioning System).
  - goede kennis van het principe waarop GPS is gebaseerd.
  - principe van DGPS.
  - satellietconfiguratie; minimum elevatie; de invloed van HDOP op de nauwkeurigheid van de positiebepaling.
  - coördinaat-referentiesysteem.
  - het onderkennen van foutbronnen en de mogelijkheden deze te elimineren dan wel te verkleinen.
  - het interpreteren van de aanvullende gegevens die met behulp van een GPS (DGPS) ontvanger voor jachten kunnen worden verkregen, zoals het gebruik van way-points, grondkoers (COG), vaart over de grond (SOG), cross track error (XTE), velocity made good (VMG), course deviation indicators (CDI), arrival radius (AR) en man over board en ankerwacht functies.

3.4.7 Meteorologie

De algemene weersgesteldheid in de West-Europese wateren.

De exameneisen voor het onderdeel 'Meteorologie' zijn:

Goede kennis van:

- de weerselementen.
- luchtsoorten en fronten.
- het verticale evenwicht in de atmosfeer.
- luchtdruksystemen.
- verband tussen luchtdruk en wind.
- gradiënt wind en de invloed van de aardrotatie en wrijving op de windrichting.

- wolkenvorming en de classificatie van wolken.
- verschijnselen die gepaard gaan met de nadering en passage van depressies en hoge drukgebieden.
- het ontstaan en de kenmerken van de in West-Europese wateren voorkomende mistsoorten.
- land- en zeewind.
- het interpreteren van weerkaarten, waaronder gribfiles en, ook in de Engelse taal gestelde, scheepsweerberichten eventueel aangevuld met eigen waarnemingen.

3.4.8 Communicatie

De exameneisen voor het onderdeel 'Communicatie' zijn:

Grondige kennis van de inhoud en betekenis volgens het Internationaal Seinboek van:

- de éénletter morseseuinen A, K en U.
- de éénletter vlaggenseinen A, B, G, H, K, O en Q.

Kennis van de noodseinen.

*) De meeste Europese landen hebben met elkaar afgesproken (resolutie 40 UN/ECE/Sc 3) dat bezoekende watersporters voor zeil- en motorboten een Internationaal Vaarbewijs, het Internationaal Certificaat van Competentie (ICC) moeten hebben.

***) Deze examenstof is niet van toepassing voor het verkort examen omdat die al opgenomen is in de examenstof van het KVB.

*© Watersportverbond Nieuwegein,
1 juni 2015*

Inschrijfprocedure

1. Het eerstvolgende examen wordt afgenomen op zaterdag 28 november 2015 in Rotterdam. Het voorjaarsexamen van 2016 zal plaatsvinden op zaterdag 16 april 2016 (onder voorbehoud) in Hoofddorp, Rotterdam en Drachten.
2. Je kunt je via www.mijnwatersportverbond.nl inschrijven voor het examen.

Examentarief *)	Normaal tarief	Kortingstarief leden Watersportverbond
Volledig examen	€ 94,-	€ 78,75
Herexamen A of B	€ 79,75	€ 64,75

*) **Tarieven 2015, wijzigingen zijn voorbehouden**

- Leden van het Watersportverbond hebben recht op korting.
- Indien men slaagt voor het examen, worden er geen extra kosten berekend voor het op naam gestelde officiële TKN-certificaat.
- Betaling van het examengeld vindt plaats door bij inschrijving een éénmalige machtiging van betaling te verlenen of via een IDEAL betaling.

3. Sluitingsdata van inschrijving

Voor het examen op 28 november 2015 is de sluitingsdatum 15 november 2015.

De sluitingsdatum voor het examen op 16 april 2016 (onder voorbehoud) is 3 april 2016.

Uiterlijk op de bovengenoemde sluitingsdata dient u zich ingeschreven te hebben.

Ongeveer twee weken voor de examendatum ontvang je een deelnemerskaart als bewijs van plaatsing met nadere informatie.

Na afloop van het examen wordt ter plaatse aan alle aanwezige kandidaten een (officieuze) antwoordenlijst uitgereikt.

4. Schriftelijke afzegging en restitutie examengeld

Kun je niet aan het examen deelnemen dan dien je dit **schriftelijk of per e-mail** aan het examensecretariaat mede te delen. De volgende regels worden gehanteerd:

- Bij tijdige schriftelijke afzegging wordt aan de kandidaat het examengeld minus € 25,- administratiekosten gerestitueerd.
- Bij niet verschijnen of bij afzegging een dag voor, op of na de examendatum vervalt het gehele examengeld daar de kosten door het examensecretariaat al zijn gemaakt.

Aanbevolen lesmateriaal

De exameneisen zijn het enige uitgangspunt voor de samenstelling van de examenvragen. De studiematerialen kunnen bijvoorbeeld door verlies van actualiteit en eigen interpretatie van de schrijver c.q. uitgever soms kleine hiaten vertonen. De examencommissie aanvaardt daarvoor geen enkele aansprakelijkheid. Een aanbeveling van het Watersportverbond wil zeggen dat het betreffende lesmateriaal in voldoende mate de examenstof van het TKN-examen benadert en geschikt is om de examenstof te bestuderen met een behoorlijke kans om te slagen. De verantwoordelijkheid over de inhoud blijft echter volledig bij de schrijver(s) c.q. de uitgever.

Aanbevolen wordt om de meest recente uitgaven te gebruiken.

- ‘Kustnavigatie, handboek voor instructie en praktijk’, Toni Rietveld en Adelbert van Groeningen, uitgeverij Hollandia
- ‘Leidraad voor Kajuitjachtzeilers’, Richard Vooren; Uitgeverij Het Goede Boek
- ‘Examenbundel TKN, 5 examenopgaven met toelichting op de antwoorden’, Watersportverbond (5 recente TKN-examens incl. antwoorden, leverbaar incl. benodigde oefenkaarten)
- Oefenkaarten, plotters, passer, linialen enz.
- Download ‘Examentraining Kustnavigatie’, Uitgeverij Promanent i.s.m. Expertisebureau Bos. (te koop bij www.vaarwinkel.nl)

Gratis zijn te downloaden vanaf de website van het Watersportverbond (www.watersporters.nl)

- ‘Tips voor TKN examenkandidaten’
- TKN-voorbeeldexamen en antwoorden met toelichting
- Nautische gegevens voor TKN-examens

Bestellen

Voor het bestellen van het bovengenoemde lesmateriaal kun je kijken op www.mijnwatersportverbond.nl.

Klassikale cursussen

Neptunamor

Cursusleider	ir. J.W. Braam (erkend TKN-docent van het Watersportverbond)
Aanvang cursus	Lauwersoog: data zie site Deventer: 17-9-2015 Enschede: 21-11-2015 (examentraining) Assen: 30-1-2016 Enschede: 13-1-2016 (privélessen mogelijk; op verzoek ook groepstraining)
Cursusduur	24 uur
Cursusplaats	Enschede, Assen, Deventer, Lauwersoog
Inlichtingen	Neptunamor Waldeckstraat 2, 7513 BS Enschede T (053) 8200230, M (06) 5119814 info@neptunamor.nl, www.neptunamor.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus per e-mail
Kosten	€ 245,- (excl. lesmateriaal) TKN € 95,- examentraining TKN

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs I en II, GMDSS-B, CWO Zeezeilen I, II, III, IV, CWO Reisvoorbereiding, Routing en Planning, Praktijkopleiding Kustnavigatie en theorie en praktijk wadvaren.

HNL Sailing

Cursusleider	R. Hiemstra
Aanvang cursus	januari 2016
Cursusduur	10 avonden (maandag. In overleg ook andere avonden)
Cursusplaats	Leeuwarden (op verzoek op locatie)
Inlichtingen	HNL Sailing Bleekhof 151, 8921 ME Leeuwarden T (06) 10 92 80 83 info@hnl-sailing.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus via e-mail of telefonisch
Kosten	€ 245,- (excl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs, GMDSS-B en Praktijkopleiding Kustnavigatie.

Krekt Sailing

Cursusleider	J.C. Kossen
Aanvang cursussen	In overleg (TKN)
Cursusduur	In overleg (TKN)
Cursusplaatsen	In overleg
Inlichtingen	Krekt Sailing Sjuwedijk 16, 8624 TV Uitwellingerga M (06) 22 52 68 88 jancees@kossensailing.nl, www.krektsailing.nl
Aanmelding	Per e-mail of telefonisch
Kosten	€ 175,- per avond (excl. Lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs, CWO Kajuitjachtzeilen I, II, III, IV en CWO Reisvoorbereiding, Routing en Planning, Praktijkopleiding Kustnavigatie en CWO Motorboot.

Tienstra Organisatie Nautische opleidingen

Cursusleiders	M. Tienstra, J. Brons
Aanvang cursus	februari 2016
Cursusduur	9 avonden (TKN)
Cursusplaats	Grou, Parkstraat 10
Inlichtingen	Tienstra Organisatie Nautische Opleidingen De Nôling 1, 8713 LN Hindeloopen T (0514) 52 30 90, (06) 53 81 05 85 info@t-o-n.nl, www.t-o-n.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus per e-mail of telefonisch
Kosten	€ 195,- (TKN) (excl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, GMDSS/Marcom A en B (nemen ook examens af), Radar, (Beperkt)Vaarbewijs I en II.

Zeezeilers van Marken

Cursusleider	R. Bonte
Aanvang cursussen	november 2015 (TKN) februari/maart 2016 (TKN)
Cursusduur	5 dagdelen
Cursusplaatsen	Harlingen
Inlichtingen	Zeezeilers van Marken Zuiderhaven 57, 8861 CK Harlingen T (0517) 43 43 00 info@zeezeilers.nl, www.zeezeilers.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus per e-mail of website
Kosten	€ 265,- (excl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Radar, CWO Kajuitjachtzeilen I t/m IV, CWO Zeezeilen I t/m IV, CWO Reisvoorbereiding, Routering en Planning, Praktijkopleiding Kustnavigatie.

Enschedeese Navigatie Opleiding

Cursusleider	R.J. Siemons (erkend TKN-docent van het Watersportverbond)
Aanvang cursus	Begin november 2015 (in overleg)
Cursusduur	± 15 avonden van 2½ uur
Cursusplaats	Enschede en omstreken
Inlichtingen	Enschedeese Navigatie Opleiding Varviksingel 21, 7512 EJ Enschede T (053) 431 51 62 R.Siemons2@kpnplanet.nl
Aanmelding	telefonisch of per e-mail
Kosten	€ 90,- (excl. lesmateriaal)

Zeevaartschool.com

Cursusleider	E. Teeuwen (erkend TKN-docent van het Watersportverbond)
Aanvang cursussen	Zie alle cursusdata en locaties op www.zeevaartschool.com
Cursusduur	8 dagdelen of Online Cursus TKN met Examentrainingsdag
Cursusplaats	Zeist en Amsterdam
Inlichtingen	Zeevaartschool.com Eikenlaan 34, 3707 SE, Zeist T (06) 15 05 34 45, (030) – 220 41 69 info@zeevaartschool.com, www.zeevaartschool.com
Aanmelding	Voor aanvang cursus via website of telefonisch
Kosten	Beide cursussen € 225,- (incl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Vaarbewijs, CWO-Zeezeilen I t/m IV, CWO-Reisvoorbereiding, Routering en Planning en Praktijkopleiding Kustnavigatie, onlinecursussen TKN en RR&P.

Vaarbewijsopleidingen (VBO)

Cursusleiders	B. Ros, H. Ippen, H. de Groot
Aanvang cursussen	Oktober 2015 en februari 2016
Cursusduur	4 zaterdagochtenden om de 14 dagen
Cursusplaatsen	Amsterdam, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Zwolle en in overleg in elke andere plaats in Nederland.
Inlichtingen	Vaarbewijsopleidingen (VBO) De Slof 10 J, 5107 RJ Dongen T (0162) 32 33 96 info@watersportcursussen.nl, www.watersportcursussen.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus telefonisch of online
Kosten	€ 285,- inclusief online ondersteuning en examentraining (exclusief lesboek met 4 leskaarten € 34,90)

Tevens cursussen Klein Vaarbewijs I en II, Stuurbrevet (= Belgisch vaarbewijs), Watersport Certificaat, Marifonie, GMDSS en Marcom B, mondeling en online.

WV AVOH

Cursusleider	A.L. Sablerolles
Aanvang cursus	26 januari 2016
Cursusduur	9 avonden
Cursusplaats	Huizen
Inlichtingen	WV AVOH Energieweg 5, 1271 EC Huizen T (035) 526 06 01 wsvavoh@gmail.com, www.avoh.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus per e-mail
Kosten	€ 120,- (excl. lesmateriaal)

De cursus wordt uitsluitend gegeven aan leden van watersportverenigingen.

Tevens cursussen Knopen en Splitsen vanaf 15 januari 2016 (www.avoh.nl)

Vaarschool Enkhuizen

Cursusleider	O. Hoevers (Hydrograaf & stuurman KZV)
Aanvang cursus	februari/maart 2016 (TKN voor VB2)
Cursusduur	3 zaterdagen (excl. examentraining)
Cursusplaats	Enkhuizen/Medemblik
Inlichtingen	Vaarschool Enkhuizen Postbus 406, 1600 AK Enkhuizen T (0228) 52 65 94 F (0228) 52 65 87 info@hoeversmaritiem.nl, www.vaarschoolenkhuizen.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus schriftelijk
Kosten	€ 225,- (excl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs, GMDSS-B, Praktijkopleiding Kustnavigatie, Kust- en Waddennavigatie, Kajuitjachtzeilen, Motorboot manoeuvreren, Meteorologie, Elektronische Navigatie winGPS.

STC B.V.

Cursusleider	G. Stoel
Aanvang cursussen	28 oktober 2015 (TKN)
Cursusduur	10 avonden (TKN)
Cursusplaats	Rotterdam
Inlichtingen	Scheepvaart en Transport College Waalhaven ZZ 4, 3088 HH Rotterdam T (010) 4298177 www.stc-bv.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus via aanmeldformulier op de website
Kosten	€ 505,- (excl. BTW en lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs, GMDSS, Radar, Astronavigatie, Dieseltechniek.

Zeezeilschool Scheveningen

Cursusleider	F. Buirma, H. de Haes
Aanvang cursus	september 2015 februari 2016
Cursusduur	9 avonden
Cursusplaats	Scheveningen
Inlichtingen	Zeezeilschool Scheveningen Dr. Lelykade 22 unit 6, 2583 CM Scheveningen T (070) 351 48 58, F (070) 306 24 57 info@zeezeilschool.nl, www.zeezeilschool.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus via website
Kosten	€ 299,- (excl. Lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs, GMDSS-B, CWO-Zeezeilen I t/m IV en CWO-Reisvoorbereiding, Routing en Planning, Theorie cursussen RYA Dayskipper/Yachtmaster.

Yacht Consult

Cursusleider	R. Sterker (CWO instructeur zeezeilen)
Aanvang cursussen	11 november 2015 (TKN), 13 januari 2016 (TKN Verkort)
Cursusduur	10 avonden (TKN), 6 avonden (TKN Verkort)
Cursusplaatsen	Breda, Roosendaal en Willemstad (andere plaatsen op aanvraag)
Inlichtingen	Yacht Consult Postbus 129, 4700 AC Roosendaal T (0165) 54 67 07 rs@yachtconsult.com, www.yachtconsult.com
Aanmelding	Voor aanvang cursus telefonisch of per e-mail
Kosten	€ 230,- (TKN) (excl. lesmateriaal) € 130,- (TKN Verkort) (excl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs, GMDSS-B, Radar, Praktijkopleiding Kustnavigatie, CWO-Kajuitjachtzeilen I t/m IV, CWO Zeezeilen I t/m IV, CWO-Reisvoorbereiding, Routing en Planning en Privés.

Tip Top Sailing

Cursusleider	R. van der Zee
Aanvang cursussen	november 2015 februari en maart 2016 (spoedcursus 2 zondagen)
Cursusduur	6 avonden
Cursusplaatsen	Willemstad en Lelystad
Inlichtingen	Tip Top Sailing Lantaarndijk 6, 4797 SP Willemstad T (0168) 47 17 94 Info@tiptopsailing.nl, www.tiptopsailing.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus per e-mail, telefonisch of online
Kosten	€ 230,- (excl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Praktijkopleiding Kustnavigatie, Marifonie, Vaarbewijs, CWO-Reisvoorbereiding, Routing en Planning, CWO Zeezeilen I t/m IV, CWO Kajuitjachtzeilen I t/m IV en CWO motorboot I t/m IV. (vloot verhuur en flottielje zeilen Middellandse Zee, Noordzee en Nederland)

Maastrichtse Vaarschool

Cursusleiders	C.E.J. Bemelmans (erkend TKN-docent van het Watersportverbond)
Aanvang cursussen	oktober 2015 en januari 2016
Cursusduur	15 avonden
Cursusplaatsen	Maastrichtse Watersport Club (MWC)
Inlichtingen	Maastrichtse Vaarschool Glacisweg 81, 6212 BN Maastricht T (043) 325 46 64 mansea@xs4all.nl
Aanmelding	Telefonisch
Kosten	€ 250,- (excl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie en Vaarbewijs.

Thuisstudie

Nauticum Opleidingen

Cursusleider	A.D.J. Coevert (erkend TKN-docent van het Watersportverbond)
Aanvang cursus	Op elk gewenst moment
Cursusplaats	Thuisstudie schriftelijk
Inlichtingen	Nauticum Opleidingen Westerkoogstraat 48, 1474 MK Oosthuizen T (0299) 40 30 00, (06) 54 38 88 55 nauticum@wxs.nl, www.nauticum.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus schriftelijk, telefonisch of e-mail
Kosten	€ 355,- (incl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Marifonie, Vaarbewijs, GMDSS-B, Radar, Astronavigatie en Praktijkopleiding Kustnavigatie.

Online cursussen

Vaarbewijsopleidingen (VBO)

Cursusleiders	B. Ros, H. Ippen, H. de Groot
Aanvang cursussen	Elk gewenst moment
Cursusduur	4 maanden onbepaald toegang tot de cursus
Cursusplaatsen	Niet plaatsgebonden
Inlichtingen	Vaarbewijsopleidingen (VBO) De Slof 10 J, 5107 RJ Dongen T (0162) 32 33 96 info@watersportcursussen.nl, www.watersportcursussen.nl
Aanmelding	Voor aanvang cursus telefonisch of online
Kosten	€ 99,- compleet e-learning programma met heldere lessen, veel oefeningen, examentraining, gratis app en 4 leskaarten.

Tevens online cursussen (e-learning) Klein Vaarbewijs I en II, Stuurbrevet (= Belgisch vaarbewijs), Watersport Certificaat, Marifonie, GMDSS en Marcom B.

Zeevaartschool.com

Cursusleider	E. Teeuwen (erkend TKN-docent van het Watersportverbond)
Aanvang cursussen	Zie alle cursusdata en locaties op www.zeevaartschool.com
Cursusduur	8 dagdelen of Online Cursus TKN met Examentrainingsdag
Cursusplaats	Zeist en Amsterdam
Inlichtingen	Zeevaartschool.com Eikenlaan 34, 3707 SE, Zeist T (06) 15 05 34 45, (030) – 220 41 69 info@zeevaartschool.com, www.zeevaartschool.com
Aanmelding	Voor aanvang cursus via website of telefonisch

Kosten   Beide cursussen € 225,- (incl. lesmateriaal)

Tevens cursussen Vaarbewijs, CWO-Zeezeilen I t/m IV, CWO-Reisvoorbereiding, Routering en Planning en Praktijkopleiding Kustnavigatie, onlinecursussen TKN en RR&P.

Watersportverbond erkende TKN-docenten

Een aantal docenten is op grond van persoonlijke kwaliteiten door het Watersportverbond erkend. Onderstaand een overzicht van erkende docenten waarvan bekend is dat ze betrokken zijn bij de hier opgenomen cursussen met vermelding van het instituut waarvoor zij werken.

C.E.J. Bemelmans, Glacisweg 81, 6212 BN Maastricht (*Maastrichtse Vaarschool*)

J.W. Braam, Waldeckstraat 2, 7513 BS Enschede (*Neptunamor*)

A.D.J. Covert, Westerkoogstraat 48, 1474 MK Oosthuizen (*Nauticum Opleidingen*)

R.J. Siemons, Varviksingel 21, 7512 EJ Enschede (*Navigatie Opleiding Enschede*)

E. Teeuwen, Eikenlaan 34, 3707 SE Zeist (*zeevaartschool.com*)

De Stichting Commissie Watersport Opleidingen (CWO) is een samenwerkingsverband tussen ANWB, HISWA en Watersportverbond. Deze organisatie houdt zich onder andere bezig met diplomering van vrijwillige vaaropleidingen voor de Nederlandse watersporter. De CWO biedt een compleet pakket aan mogelijkheden voor vrijwel iedereen die van watersport houdt. Met veel of weinig ervaring, voor jong of oud. Zo zijn er opleidingen in de volgende disciplines: Kielboot, Jeugdkielboot, Jeugdzeilen, Zwaardboot, Catamaran, Jeugdcatamaran, Windsurfen, Motorbootvaren, Kajuitjachtzeilen, Zeezeilen en groot motorboot. Deze opleidingen bevatten zowel een praktisch als een theoretisch gedeelte. In elke discipline zijn er voor de consument drie diploma's te behalen. Sinds 1989 hebben de CWO-opleidingslocaties ruim 400.000 vaardiploma's uitgereikt. De instructeurs die bij een CWO-opleidingslocatie werkzaam zijn, moeten voldoen aan voorgeschreven eisen. Voor de consument is dit een garantie dat er serieus wordt gewerkt aan een goede vaaropleiding. Het Ministerie van VWS erkent de CWO-kaderdiploma's.

Overzicht van de CWO-lijnen Kajuitjachtzeilen/Zeezeilen

Diploma Kajuitjachtzeilen I/Zeezeilen I

Het CWO-diploma Kajuitjachtzeilen I/Zeezeilen I is bestemd voor personen van 16 jaar of ouder, die onder verantwoordelijkheid van de schipper als bemanningslid op kajuitzeiljachten kunnen functioneren. Als vaardigheden horen hierbij: hijsen en strijken van de zeilen, reven, zeilen wisselen, behandelen van meerlijnen en sleeplijn, behandelen van schoten, trimmen van de zeilen, schiemanswerk, bedienen ankergerie en motor, sturen en houden van de uitkijk, gebruik van reddingsmiddelen en veiligheidsuitrusting, doel, bediening en gebruik van kompas, dieptemeter en log.

Diploma Kajuitjachtzeilen II

Dit diploma is bedoeld voor personen die blijk hebben gegeven de bij de diploma-eisen vermelde functies te kunnen uitvoeren op een kajuitzeiljacht dat de binnenwateren bevaart. Men kan zelfstandig manoeuvres uitvoeren in eenvoudige omstandigheden. In uitbreiding op de vaardigheden van niveau I horen hier onder andere bij: afmeren op getijdenwater, aankomen en afvaren en juist gebruik van springen en landvasten hierbij, man over boordmanoeuvres, manoeuvreren op de motor, eenvoudige navigatie.

Diploma Kajuitjachtzeilen III

Dit diploma is bedoeld voor personen die blijk hebben gegeven de bij de diploma-eisen vermelde functies te kunnen uitvoeren als schipper van een kajuitzeiljacht op binnenwateren. Men moet onder omstandigheden tot 6 Bft zelfstandig, veilig en verantwoord kunnen varen en manoeuvreren op stilstaand en stromend water, incl. Zeeuwse stromen en Wadden. Men moet hierbij leiding kunnen geven aan de bemanning aan dek en zelfstandig kunnen navigeren. De vereiste ervaring voor dit diploma is 250 mijl.

Diploma Kajuitjachtzeilen IV

Dit diploma is bedoeld om de eigen vaardigheid van een kajuitzeiljachtinstructeur 3 te testen, dan wel voor personen die als schipper van een kajuitzeiljacht op binnenwateren onder alle omstandigheden verantwoord kunnen varen en manoeuvreren op stilstaand en stromend water, incl. Zeeuwse stromen en Wadden. Men moet leiding kunnen geven aan de bemanning en zelfstandig kunnen navigeren. Daarnaast is het noodzakelijk dat men in het bezit is van het Basiscertificaat Marifonie. Men draagt onder alle omstandigheden de eindverantwoordelijkheid voor schip en bemanning, ook in juridische zin. De vereiste ervaring voor dit diploma is 750 mijl, waarvan 500 mijl na het behalen van diploma Kajuitjachtzeilen III.

Diploma Zeezeilen II

Dit diploma is bedoeld voor personen die blijk hebben gegeven onderstaande functies onder verantwoordelijkheid van de schipper te kunnen uitvoeren als bemanningslid van een zeegaand jacht. Men moet in staat zijn zelfstandig manoeuvres uit te voeren onder eenvoudige omstandigheden. Vaardigheden die hierbij horen zijn onder andere: afmeren op getijdenwater, aankomen en afvaren en juist gebruik van springen en landvasten hierbij, man-over-boordmanoeuvres, manoeuvreren op de motor, eenvoudige navigatie en basiskennis van getijdenbeweging en zeestromen, beperkte kennis meteorologie en douaneformaliteiten. De vereiste ervaring voor dit diploma is 250 mijl.

Diploma Zeezeilen III

Dit diploma is bedoeld voor personen die blijk hebben gegeven onderstaande functies te kunnen uitvoeren als 'Dayskipper' (een schipper die verantwoording kan dragen voor dagtochten langs de kust) op een zeegaand jacht onder omstandigheden tot 6 Bft. Men wordt geacht zelfstandig, veilig en verantwoord te kunnen varen, manoeuvreren en navigeren op dagtochten langs de kust. De vereiste ervaring voor dit diploma is 1000 mijl waarvan 750 mijl na het behalen van diploma zeezeilen II. **Tevens dient men in het bezit te zijn van het TKN-certificaat.**

Diploma Zeezeilen IV

Dit diploma is bedoeld om de eigen vaardigheid van een zeezeilinstructeur 3 te testen, dan wel voor personen die blijk hebben gegeven onderstaande functies te kunnen uitvoeren als 'Coastal skipper' (een schipper die verantwoording kan dragen voor meerdaagse tochten, oversteken en nachttochten) op een zeegaand jacht. Men moet in principe onder alle omstandigheden zelfstandig, veilig en verantwoord kunnen varen en manoeuvreren op zee. Daarnaast kan men leiding geven aan de bemanning, navigeren en de tocht voorbereiden. Men draagt onder alle omstandigheden de eindverantwoordelijkheid voor schip en bemanning, ook in juridische zin. De vereiste ervaring voor dit diploma is totaal 2500 mijl, waarvan 1500 mijl na het behalen van diploma Zeezeilen III. **Tevens dient men in het bezit te zijn van het diploma Marcom B en moet men het examen Reisvoorbereiding, Routing en Planning met goed gevolg hebben afgelegd.**

Examen Reisvoorbereiding, Routing en Planning

(Dit examen is noodzakelijk ter verkrijging van het CWO-diploma Zeezeilen IV)

Het examen **Reisvoorbereiding, Routing en Planning** wordt in principe twee maal per jaar afgenomen.

Het examen Reisvoorbereiding, Routing en Planning bestaat uit het uitwerken van een opdracht. Deze opdracht omvat het maken van een reisplanning voor een gegeven tocht volgens de hiervoor gegeven richtlijnen. De opdracht gaat vergezeld van de volgende gegevens:

- vertrekhaven, datum voorgenomen vertrek en bestemming;
- omschrijving van jacht en uitrusting;
- gegevens van bemanning (leeftijd, ervaring, kennis);
- gegevens meteo.

Voor het uitwerken van deze opdracht wordt verwacht dat men, met behulp van de ter beschikking staande informatie, zeekaarten en boekwerken, een verantwoord reisplan opstelt, evenals een verantwoorde wachtindeling. Daarbij moet men de gegevens die noodzakelijk zijn voor een veilige uitvoering van het reisplan, zoveel mogelijk verwerken in de zeekaart(en). Aanvullende gegevens moeten in chronologische volgorde op een werkblad worden genoteerd.

Informatie over CWO-opleidingen en het examen Reisvoorbereiding en Routing en Planning kan men downloaden van de CWO-website; www.cwo.nl.

Inschrijven examen Reisvoorbereiding, Routing en Planning

Data

Voorjaar en najaar (verdere informatie is opvraagbaar bij het CWO-secretariaat of op www.cwo.nl).

Inschrijving

Uitsluitend door middel van het inschrijfformulier. Dit formulier kan men downloaden van de CWO-website; www.cwo.nl. Hierop staat onder meer aangegeven hoe het examengeld kan worden overgemaakt. Een inschrijving is pas definitief wanneer zowel het formulier als het examengeld door het secretariaat ontvangen zijn. Daarna ontvangt de kandidaat een bevestiging en nadere gegevens over het examen.

Sluiting inschrijving

De sluitingsdatum van de inschrijving voor het examen is een maand voor de examendatum. Op deze datum moeten zowel het inschrijfgeld als het inschrijfformulier in het bezit zijn van het CWO-secretariaat.

Aantal kandidaten

Er kunnen maximaal 25 kandidaten per examen worden geplaatst. Plaatsing geschiedt op volgorde van binnenkomst.

Toelatingseisen

Kandidaten worden tot het examen toegelaten indien zij:

- In bezit zijn van het certificaat Theoretische Kust Navigatie van het Watersportverbond of een gelijkwaardig bewijs ter beoordeling van de examencommissie;
- minimaal 1.000 zeemijl op zee gevaren hebben, waarvan 250 mijl na het behalen van diploma CWO Zeezeilen III. Tevens moet men 12 uur in het donker wacht hebben gelopen en 10 havens of zeegaten aangelopen hebben als schipper of diens plaatsvervanger. Op verzoek moet deze ervaring aannemelijk gemaakt worden.

Voor meer informatie over de inhoud van de cursussen en examens kunt u kijken op www.cwo.nl, of contact opnemen met het CWO-secretariaat:

CWO-Secretariaat

www.cwo.nl't Breukeleveensemeentje 4

1231 LM Loosdrecht

Tel : (085) 401 59 66

info@cwo.nl

www.cwo.nl